

Opšti uslovi za osiguranje useva i plodova

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

U ovim uslovima pojedini izrazi imaju sledeće značenje:

- „**Osiguravač**“ – akcionarsko društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju.
- „**Ugovarač osiguranja**“ – lice koje sa osiguravačem zaključuje ugovor o osiguranju.
- „**Osigurani**“ – lice čiji su usevi i plodovi osigurani i kome pripadaju prava iz osiguranja.
- „**Premija**“ – iznos koji se plaća za osiguranje po ugovoru o osiguranju.
- „**Suma osiguranja**“ – iznos na koji je osiguran usev ili plod i koji predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača.
- „**List pokrića**“ – potvrda koja privremeno zamenjuje polis.
- „**Polisa**“ – isprava o osiguranju.

II OPŠTE ODREDBE

Osigurani slučaj

Član 2.

- (1) Osigurani slučaj je događaj za koji se zaključuje ugovor o osiguranju. On mora biti budući, neizvestan i nezavisan od isključive volje ugovarača.
- (2) Smatra se da je osigurani slučaj nastupio onog trenutka kada je jedna od osiguranih opasnosti počela da uzrokuje štetu na osiguranim usevima i plodovima.

Zaključivanje ugovora o osiguranju

Član 3.

- (1) Ugovor o osiguranju useva i plodova može zaključiti svako lice koje ima interes da se ne dogodi osigurani slučaj, jer bi pretrpelo neki materijalni gubitak.
- (2) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pisane ponude, a zaključen je kada ugovarači potpišu polis osiguranja ili list pokrića.
- (3) Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključivanje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača ni osiguravača.
- (4) Pisana ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju vezuje ponuđača, ako on nije odredio kraći rok, u roku od osam dana kada je ponuda prispela osiguravaču.
- (5) Ako osiguravač u tom roku ne odbije ponudu koja ne odstupa od uslova pod kojima on vrši predloženo osiguranje, smatraće se da je prihvatio ponudu i da je ugovor zaključen.

(6) U slučaju iz prethodnog stava, ugovor se smatra zaključenim dana kada je ponuda prispela osiguravaču, što se potvrđuje pečatom i potpisom organizacionog dela osiguravača zaduženog za prijem i evidenciju pošte (zavođenje akata).

(7) Ako osiguravač povodom primljene ponude zatraži neku dopunu ili izmenu, danom prijema ponude smatraće se dan kada osiguravaču bude predata tražena dopuna ili izmena, i kada bude obavešten o prihvatanju njegovih uslova.

(8) Ako ponuđač po traženju iz prethodnog stava ne obavesti osiguravača o prihvatanju njegovih uslova u roku od osam dana, smatra se da nije prihvatio uslove osiguranja i da je odustao od zaključenja ugovora o osiguranju.

(9) Izuzetno od stava (2) ovog člana, ugovor o osiguranju može se zaključiti i kada ugovarač osiguranja, ili drugo lice koje ima pravni interes, uplati iznos ukupno obračunate premije osiguranja ili iznos tačno određenog dela ukupno obračunate premije osiguranja kako je to navedeno na pisanoj ponudi osiguravača i u roku koji je naveden na toj ponudi. Smatra se da je ukupno obračunata premija osiguranja ili iznos tačno određenog dela ukupno obračunate premije osiguranja plaćen dana kada je iznos uplate evidentiran na računu osiguravača. Navedena pisana ponuda, pored iznosa ukupno obračunate premije osiguranja ili njenog dela i roka uplate, mora da sadrži i druge bitne elemente ugovora o osiguranju: datum početka i isteka osiguranja, predmet osiguranja, osigurane rizike, sume osiguranja ili limite pokrića, samopridržaj i sl. Početak osiguranja u ovom slučaju ne može biti pre dana plaćanja ukupno obračunate premije osiguranja ili iznosa tačno određenog dela ukupno obračunate premije osiguranja. Uz navedenu pisanu ponudu osiguravač je u obavezi da dostavi i odgovarajuće uslove osiguranja. Uplata iznosa ukupno obračunate premije osiguranja ili iznosa tačno određenog dela ukupno obračunate premije osiguranja u roku navedenom na pisanoj ponudi osiguravača predstavlja odložni uslov od koga zavisi nastanak dejstva ugovora o osiguranju. Smatraće se da ugovor o osiguranju nije zaključen ako ugovarač osiguranja ili drugo lice koje ima pravni interes:

- 1) ne uplati iznos ukupno obračunate premije osiguranja ili njenog dela navedenog u pisanoj ponudi u roku određenom u pisanoj ponudi;
- 2) uplati iznos ukupno obračunate premije osiguranja ili njenog dela navedenog u pisanoj ponudi nakon isteka roka određenog u pisanoj ponudi;
- 3) uplati niži iznos od iznosa ukupno obračunate premije osiguranja ili njenog tačno određenog dela navedenog u pisanoj ponudi u roku navedenom u pisanoj ponudi ili nakon isteka tog roka.

U slučajevima iz tačaka 2) i 3) ovog stava, osiguravač će ugovaraču osiguranja, odnosno licu koje je izvršilo uplatu izvršiti povraćaj uplaćenog iznosa na ime premije osiguranja.

U slučaju zaključenja ugovora o osiguranju na način definisan ovim stavom, osiguravač će ugovaraču osiguranja izdati potvrdu o zaključenom osiguranju u skladu sa odgovarajućim uslovima, na kojoj će biti navedeni svi bitni elementi ugovora o osiguranju iz pisane ponude ili, na poseban zahtev ugovarača osiguranja – polisu osiguranja.

- (10) Ukoliko se izričito ugovori u polisi ili listu pokrića, ugovor o osiguranju se smatra zaključenim ako ugovarač osiguranja ili drugo lice koje ima pravni interes uplati iznos ukupno obračunate premije osiguranja u roku navedenom u polisi ili listu pokrića, koji ne može biti duži od 10 dana od dana kada osiguravač izda polis. U ovom slučaju, datum početka osiguranja može biti samo posle isteka roka za plaćanje ukupno obračunate premije koji je naveden u polisi ili listu pokrića. Smatra se da je ukupna premija osiguranja plaćena dana kada je iznos uplate evidentiran na računu osiguravača. Uplata iznosa ukupno obračunate premije osiguranja u roku navedenom u polisi ili listu pokrića predstavlja odložni uslov od koga zavisi nastanak dejstva ugovora o osiguranju. Smatraće se da ugovor o osiguranju nije zaključen ako ugovarač osiguranja ili drugo lice koje ima pravni interes:

- 1) ne uplati iznos ukupno obračunate premije osiguranja navedene u polisi osiguranja ili listu pokrića u roku određenom u polisi osiguranja ili listu pokrića;
- 2) uplati iznos ukupno obračunate premije osiguranja nakon isteka roka određenog u polisi osiguranja ili listu pokrića;
- 3) uplati niži iznos od iznosa ukupno obračunate premije osiguranja navedene u polisi ili listu pokrića, u roku navedenom u polisi osiguranja ili listu pokrića ili nakon isteka tog roka.

U slučajevima iz tačaka 2) i 3) ovog stava, osiguravač će izvršiti povraćaj uplaćenog iznosa na ime premije osiguranja ugovaraču osiguranja ili licu koje je izvršilo uplatu.

Polisa i list pokrića

Član 4.

- (1) U polisi osiguranja moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana stvar, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i period pokrića, suma osiguranja, premija, datum izdavanja polise i potpisi ugovornih strana.
- (2) Polisa osiguranja može biti privremeno zamenjena listom pokrića u koji se unose bitni elementi ugovora. List pokrića se izdaje sa trajanjem od najduže 45 dana.
- (3) Osiguravač je dužan da upozori ugovarača osiguranja da su Opšti i Posebni uslovi osiguranja sastavni deo ugovora i da mu preda njihov tekst ako ti uslovi nisu štampani na samoj polisi.
- (4) Izvršenje obaveze iz prethodnog stava mora biti konstatovano u polisi.
- (5) U slučaju neslaganja neke odredbe opštih ili posebnih uslova i neke odredbe polise, primeniće se odredba polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe polise i neke njene rukopisne odredbe, primeniće se ova poslednja.

- (6) Ukoliko se ugovara višegodišnje osiguranje sa određenim ili neodređenim trajanjem, navedeni period trajanja osiguranja i period za koji je obračunata premija osiguranja moraju biti naznačeni u polisi. Osiguravač će za svaki naredni period obračuna premije tokom ugovorenog višegodišnjeg trajanja osiguranja izdavati:

- 1) aneks polise, ukoliko se menjaju neki od elemenata osiguranja ugovorenih u polisi, zajedno sa obračunom premije;
- 2) obračun premije osiguranja, ukoliko se ne menjaju ostali elementi osiguranja iz polise.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 5.

- (1) Ugovor o osiguranju se zaključuje sa određenim rokom trajanja:
 - 1) na vreme od jedne godine ili kraće – kratkoročno osiguranje,
 - 2) na vreme preko jedne godine – višegodišnje osiguranje.
- (2) Ugovor o osiguranju se može zaključiti i sa neodređenim rokom trajanja, kada se nastavlja iz godine u godinu.

Plaćanje premije

Član 6.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je da plati premiju osiguranja, ali je osiguravač dužan da primi uplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da ona bude plaćena.
- (2) Premija se po pravilu plaća odjednom, prilikom zaključenja ugovora, a može se plaćati i u ugovorenim rokovima.
- (3) Smatra se da je premija plaćena dana kada je iznos uplate odobren u korist računa osiguravača.
- (4) Ako se ugovori plaćanje premije u ratama, može se računati ugovorena kamata. Ako se dospela rata premije ne plati u ugovorenom roku, može se računati zatezna kamata.
- (5) Smatra se da je ukupna premija osiguranja ili njen deo plaćen dana kada je iznos uplate na ime ukupne premije osiguranja ili njenog dela evidentiran na računu osiguravača.
- (6) Osiguravač će umanjiti iznos naknade iz osiguranja za isplatu za iznos dospela a neplaćene premije osiguranja.

Devizna klauzula

Član 6a

- (1) Ukoliko se posebno ugovori ugovorom o osiguranju – polisom ili njenim priložima, važe i sledeće odredbe o sumi osiguranja i premiji:
 - 1) Sume osiguranja ugovaraju se u dinarskoj protivvrednosti iznosa u evrima koji je iskazan u polisi. Suma osiguranja jednaka je dinarskoj protivvrednosti navedenog iznosa u evrima, obračunatog po srednjem kursu NBS na dan nastanka osiguranog slučaja.
 - 2) Premija osiguranja ugovara se u dinarskoj protivvrednosti iznosa u evrima koji je iskazan u polisi. Premija osiguranja jednaka je dinarskoj protivvrednosti navedenog iznosa u evrima, obračunatog po srednjem kursu NBS na dan plaćanja. Pod danom plaćanja podrazumeva se datum kada su sredstva na ime premije osiguranja evidentirana na računu osiguravača.

- 3) Premiju osiguranja iz prethodnog stava osiguravač može iskazati u dinarskoj protivvrednosti obračunatoj po srednjem kursu NBS na dan slanja pisanog obaveštenja o dospelosti ili neplaćenom iznosu premije, i taj kurs primenivati određeni vremenski period od dana slanja navedenog pisanog obaveštenja. Navedeni vremenski period ne može biti duži od 15 dana i mora biti posebno iskazan u pisanom obaveštenju. Ukoliko se uplata premije po pisanom obaveštenju ne izvrši u naznačenom vremenskom periodu, ugovarač osiguranja je dužan da premiju u evrima plati u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS na dan plaćanja. Pod danom plaćanja podrazumeva se datum kada su sredstva na ime premije osiguranja evidentirana na računu osiguravača.

Sprečavanje osiguranog slučaja i spašavanje

Član 7.

- (1) Osiguranik je dužan da preduzme propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja, a ukoliko osigurani slučaj nastupi, dužan je da preduzme sve neophodne hitne mere u cilju ograničavanja štetnih posledica.
- (2) Osiguravač je dužan da nadoknadi troškove, gubitke i druge štete uzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i troškove, gubitke i druge štete uzrokovane razumnim preduzimanjem neophodnih hitnih mera učinjenih u cilju ograničavanja štetnih posledica.
- (3) Ukoliko je nakon nastanka osiguranog slučaja neophodno preduzeti i dodatne mere u cilju umanjenja posledica nastanka osiguranog slučaja (troškovi vanrednih hemijskih tretmana zaštitnim sredstvima, vanrednih rezidbi i sl.), troškovi ovakvih mera biće nadoknađeni u slučaju pisane saglasnosti osiguravača izdate pre preduzimanja navedenih mera, na kojoj su precizno određeni radovi i visina navedenih odobrenih troškova.
- (4) Ukoliko osiguranik ne ispunji svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spasavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravača se umanjuje za onoliko za koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.
- (5) Osiguravač ima pravo da vrši kontrolu izvršenja odredaba o zaštitnim merama iz ovog člana.
- (6) Ako je određen ili ugovoren rok do kojeg treba sprovesti mere za sprečavanje ostvarenja ili povećanja opasnosti (preventivne mere), osiguraniku se isplaćuje naknada i kada je osigurani slučaj nastao do isteka tog roka i ako je šteta u uzročnoj vezi sa propisanim, odnosno ugovorenim obavezama.
- (7) Ukoliko osiguravač odbije da izda saglasnost na mere iz stava (3) ovog člana, u slučaju nastanka štete obavezan je da isplatiti naknadu iz ugovora o osiguranju.

Obaveštavanje

Član 8.

- (1) Sva obaveštenja i prijave koje je ugovarač osiguranja dužan da učini u smislu odredaba ovih uslova obavezno treba pisanim putem potvrditi ako su učinjene usmeno, telefonom, telegramom ili na neki drugi način.
- (2) Danom prijema obaveštenja ili prijave smatra se dan kada je primljeno obaveštenje, odnosno prijava. Ako se obaveštenje, odnosno prijava šalje preporučeno, danom prijema smatra se dan predaje pošti.
- (3) Sporazumi koji se odnose na sadržaj ugovora važe samo ako su zaključeni pisano.

Promena adrese ili naziva (firme)

Član 9.

- (1) Osiguranik, odnosno ugovarač osiguranja dužan je da o promeni ličnog imena ili adrese, odnosno o promeni naziva (firme) ili sedišta poslovnih prostorija, obavesti osiguravača u roku od 15 dana od dana nastale promene.
- (2) Ukoliko osiguranik ne obavesti osiguravača o promenama iz prethodnog stava, za punovažnost obaveštenja dovoljno je da je osiguravač uputio osiguraniku preporučeno pismo prema poslednjim podacima o adresi stana, sedištu poslovnih prostorija ili nazivu (firmi) kojima raspolaže.

Član 10.

- (1) Osiguravač nije u obavezi da isplati ugovorenu naknadu ako je ugovarač osiguranja ili korisnik osiguranja namerno uzrokovao štetu.

Pravna situacija posle nastanka osiguranog slučaja

Član 11.

- (1) Oštećeni usevi, odnosno plodovi ostaju osiguraniku.
- (2) Posle nastanka osiguranog slučaja preostali usevi ili plodovi, odnosno ponovo zasejani (zasađeni) usevi i plodovi, osigurani su na visinu razlike prvobitne sume osiguranja i isplaćene naknade.

Nadležnost u slučaju spora

Član 12.

- (1) U slučaju spora između ugovarača osiguranja, osiguranika i osiguravača nadležan je stvarno nadležan sud prema mestu zaključenja ugovora o osiguranju.

III POSEBNE ODREDBE

Predmet osiguranja

Član 13.

- (1) Predmet osiguranja mogu biti: usevi (uključujući postrne useve, poduseve i međuuseve); plodovi; livadske trave; lekovito bilje; ukrasno bilje; voćnjaci i vinogradi; mladi voćnjaci i vinogradi pre stupanja u rod; voćni, lozni i šumski sadni materijal;

mlade šumske kulture do navršene šeste godine; vrbe za pletarstvo; trska; topola.

- (2) Osigurano je:
1. kod žitarica, uljanih biljaka i ostalih kultura ostavljenih za seme – samo zrno (seme); kod žitarica se može osigurati i stabljika (slama, kukuruzovina), a kod sirka – metlica, ukoliko se to posebno ugovori;
 2. kod korenastog i krtolastog bilja – koren i krtola;
 3. kod povrtarskog, aromatičnog, lekovitog i ukrasnog bilja – prema svrsi gajenja; kod paprike i paradajza za seme – seme, a ako se posebno ugovori, osiguranjem se može obuhvatiti i plod (meso);
 4. kod konoplje – stabljika, a ako se proizvodi i seme, samo seme; kod konoplje za seme osiguranjem se može obuhvatiti i stabljika, ukoliko se to posebno ugovori;
 5. kod lana – stabljika i seme;
 6. kod hmelja – plod (šišarka);
 7. kod pamuka – plod (čaura);
 8. kod maka – seme i opijum;
 9. kod duvana – list; ako se proizvodi i za seme, onda i seme, ukoliko se to posebno ugovori;
 10. kod krmnog bilja i livadskih trava – zelena masa, a kada se proizvodi za seme – samo seme;
 11. kod rasada – biljka;
 12. kod voćnjaka i vinograda – samo rod, odnosno plod, a ako se posebno ugovori, osigurati se može i stablo, odnosno čokot;
 13. kod mladih voćnjaka i vinograda pre stupanja u rod – stablo, odnosno čokot;
 14. kod mladih šumskih kultura – stablo;
 15. kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala – podloge, kalemovi, reznice i sadnice, kao i kalem graničice kod voćnjaka i lastari (vioke) kod vinograda – samo umatičenih zasada;
 16. kod vrbe za pletarstvo – pruće;
 17. kod trske – stabljika;
 18. ako se posebno ugovori po posebnim uslovima osiguranja, predmet osiguranja može biti cela biljka određene vrste useva ili plodova;
 19. ako se posebno ugovori po posebnim uslovima osiguranja, predmet osiguranja mogu biti troškovi presejavanja i rekultivacije.
- (3) Postrni usevi, podusevi i međuusevi obuhvaćeni su osiguranjem samo ako su u polisi posebno osigurani i ako je za njih plaćena posebna premija.
- (4) Usevi i plodovi, kao i ostale kulture navedene u stavu (1) ovog člana, već oštećeni jednim od rizika od kojeg se vrši osiguranje, ne mogu biti osigurani.
- (5) Ako se posle zaključenja ugovora o osiguranju pre ili posle ostvarenja osiguranog slučaja utvrdi da je osigurani usev, odnosno plod pre zaključenja ugovora o osiguranju bio oštećen od rizika koji je pokriven tim osiguranjem, osiguravač može zahtevati poništenje ugovora.
- (6) U slučaju poništenja ugovora o osiguranju iz razloga navedenog u prethodnom stavu, osiguravač zadržava naplaćene premije i ima pravo zahtevati naplatu premije za period osiguranja u kome je zatražio poništenje ugovora.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 14.

- (1) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete uzrokovane oštećenjem ili uništenjem osiguranih useva i plodova od osnovnih opasnosti: grada, požara i groma.
- (2) Ako se ugovori i dopunsko osiguranje po posebnim uslovima i plati odgovarajuća dopunska premija, osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete koje nastanu od dopunskih opasnosti:
 1. kod svih useva i plodova – od poplave, prolećnog mraza i oluje;
 2. kod semenskog kukuruza – od jesenjeg mraza.
- (3) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja za štete samo u gubitku količine prinosa, a ne i u kvalitetu, osim kod:
 1. konoplje i lana za vlakno;
 2. sirka za metle;
 3. voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala i sadnog materijala ukrasnog bilja;
 4. vrbe za pletarstvo, u kojim slučajevima se nadoknađuju i štete u gubitku kvaliteta.
- (4) Osiguravač je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja i za štete koje nastanu gubitkom kvaliteta kod useva i plodova za proizvodnju semena, ako je ugovoreno dopunsko osiguranje po posebnim uslovima i ako je plaćena odgovarajuća dopunska premija.
- (5) Osiguranje od dopunskih rizika može se zaključiti samo ako se prethodno zaključi osiguranje od osnovnih rizika, izuzev ako je osigurani usev, odnosno zasad, zaštićen mrežom protiv grada.
- (6) Ako se posebno ugovori i plati odgovarajuća premija, osiguravač je obavezan da plati naknadu iz osiguranja za štete koje nastanu od opasnosti:
 1. predviđenih Posebnim uslovima za osiguranje useva i plodova u staklenicima i plastenicima,
 2. od zimskog mraza kod ozimih useva,
 3. predviđenih Posebnim uslovima za osiguranje plodova voća i stonog grožđa od gubitka količine i kvaliteta.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 15.

- (1) Obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje po isteku 24.00 časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak osiguranja, ako je do toga dana plaćena premija, inače po isteku 24.00 časa dana kada je plaćena premija osiguranja, ukoliko se drugačije ne ugovori i ukoliko su ispunjeni uslovi iz stava (3) ovog člana.
- (2) Ako je ugovoreno plaćanje premije u određenim rokovima, obaveza osiguravača za isplatu naknade iz osiguranja počinje po isteku 24.00 časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao početak trajanja osiguranja, ukoliko su ispunjeni uslovi iz stava (3) ovog člana i ako je do tada plaćena prva rata premije, inače po isteku 24.00 časa dana kada je plaćena prva rata premije.

- (3) Pored ispunjenja uslova iz stavova (1) i (2) ovog člana, početak obaveze osiguravača za naknadu iz osiguranja određuje se za pojedine useve i plodove za sledeće vreme:
1. kod vinograda, malina i hmelja – po izbivanju lastara iz poljaka;
 2. kod voća – kada se sasuše, odnosno opadnu krunični listići sa 50% cvetova iste sorte;
 3. kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala, ukrasnog šiblja i mladih šumskih kultura – od početka vegetacije, tj. od momenta nicanja ili zasađivanja;
 4. kod povrća, duvana i cveća – od dana rasađivanja, a ako se povrće ili cveće proizvodi setvom na stalnom mestu – od momenta nicanja;
 5. kod ostalih useva koji nisu navedeni u tačkama od 1. do 4. ovog stava – od momenta nicanja.
- (4) Ukoliko je ugovor o osiguranju zaključen uplatom premije osiguranja na osnovu pisane ponude osiguravača iz člana 3. stav (8), obaveza osiguravača počinje od dana (časa i minuta) koji je u pisanoj ponudi naveden kao početak osiguranja, pod uslovom da su zadovoljene sve odredbe o zaključenju ugovora o osiguranju iz člana 3. stav (8) ovih uslova.
- (5) Ukoliko je ugovor o osiguranju zaključen uplatom ukupno obračunate premije osiguranja po polisi ili listu pokrića, u skladu sa članom 3. stav (9), obaveza osiguravača počinje od dana (časa i minuta) koji je u polisi ili listu pokrića naveden kao početak osiguranja, pod uslovom da su zadovoljene sve odredbe o zaključenju ugovora o osiguranju iz člana 3. stav (9) ovih uslova.
- (6) Obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja za pojedine useve i plodove prestaje:
1. kod žitarica, uljanih biljaka, konoplje, lana, krmnog bilja i useva ostavljenih za seme – kada budu pokošeni, požnjeveni, ili na drugi način ubrani;
 2. kod korenastog i krtolastog bilja – kada se koren ili krtola izvadi iz zemlje;
 3. kod voća, grožđa, hmelja i povrtarskog bilja – kada plod, odnosno rod, bude obran;
 4. kod voćnog, loznog i šumskog sadnog materijala, kao i kod mladih šumskih kultura, ukrasnog šiblja i vrbe za plestarstvo – po izvršenom vađenju ili rezanju;
 5. kod svih ostalih useva i plodova koji nisu navedeni u tačkama od 1. do 4. ovog stava, obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje po izvršenoj žetvi ili berbi;
 6. za sve useve i plodove obaveza osiguravača za naknadu iz osiguranja prestaje najkasnije u 24.00 časa 31. decembra, osim ako za pojedine kulture nije drugačije dogovoreno.
- (7) Ukoliko je ugovor o osiguranju zaključen uplatom premije osiguranja na osnovu pisane ponude osiguravača iz člana 3. stav (8), obaveza osiguravača prestaje dana (časa i minuta) koji je u pisanoj ponudi naveden kao dan isteka osiguranja.
- (8) Ukoliko je ugovor o osiguranju zaključen uplatom ukupno obračunate premije osiguranja po polisi ili listu pokrića, u skladu sa članom 3. stav (9), obaveza osiguravača prestaje dana (časa i minuta) koji je u polisi ili listu pokrića naveden kao dan isteka osiguranja.
- (9) Ako osigurani usevi ili plodovi ne budu požnjeveni, odnosno obrani najkasnije u roku od 10 dana po isteku optimalnog

agrotehničkog roka za žetvu/berbu, uzimajući u obzir biljnu vrstu, sortu/hibrid, lokaciju i agrometeorološke uslove u godini osiguranja, obaveza osiguravača prestaje po isteku 24.00 časa 10. dana.

- (10) U zavisnosti od ugovorenih opasnosti po Posebnim uslovima za osiguranje useva i plodova, početak i prestanak obaveze osiguravača može se ugovoriti i na drugi način, u skladu sa specifičnostima ugovorenih opasnosti i predmeta osiguranja.

Suma osiguranja

Član 16.

- (1) Suma osiguranja je iznos na koji je usev, odnosno plod, osiguran. Suma osiguranja iskazuje se po jedinici površine i predstavlja maksimalnu obavezu osiguravača.
- (2) Sumu osiguranja određuje osiguraničnik, s tim što ona ne može preći vrednost koju će usevi, odnosno plodovi, imati u vreme ubiranja. Kao osnovica za određivanje sume osiguranja uzima se očekivani prinos i očekivana cena.
- (3) Osiguranje useva i plodova zaključuje se bez mogućnosti korekcije cena u vreme žetve/berbe.
- (4) Suma osiguranja utvrđena stavovima od (1) do (3) ovog člana ne podleže revalorizaciji.
- (5) Suma osiguranja za osnovni i dopunski rizik mora biti ista.
- (6) Osiguravač može za pojedine useve i plodove ograničiti visinu sume osiguranja.
- (7) Ako se posebno ugovori u skladu sa osiguranjem po Posebnim uslovima za osiguranje useva i plodova, maksimalna obaveza osiguravača može iznositi i manje od iznosa navedenog u stavu (1) ovog člana.

Obaveza osiguranja svih useva i plodova iste vrste

Član 17.

- (1) Ugovarač osiguranja je obavezan da osigura sve površine pod usevima i plodovima iste vrste, osim ako se može nedvosmisleno utvrditi položaj, katastarski broj, površina i ostali identifikacioni elementi parcele pod usevima koje želi osigurati, a sve površine osiguranika pripadaju istoj klasi opasnosti.
- (2) Ako se ne osiguraju svi usevi, odnosno plodovi, iste vrste i nije izvršena identifikacija posebnih površina iz prethodnog stava, naknada iz osiguranja se isplaćuje u srazmeri između osigurane i stvarne površine pod tim usevima i plodovima. Kada je ugovor o osiguranju zaključen po broju stabala ili čokota, naknada iz osiguranja se isplaćuje u srazmeri između osiguranog i stvarnog broja stabala ili čokota.
- (3) Ako u toku trajanja osiguranja nastane promena u strukturi osiguranih površina, ugovarač osiguranja je obavezan da to bez odlaganja prijavi osiguravaču.
- (4) Ukoliko ugovarač osiguranja ne ispuní obavezu prijave promene iz prethodnog stava, pa se po nastanku osiguranog slučaja utvrdí neslaganje između osiguranih i stvarno zasejanih površina, odnosno između osiguranog i stvarnog broja stabala ili čokota, naknada iz osiguranja će se isplatiti po odredbama stava (2) ovog člana.

Smanjenje ili povećanje sume osiguranja i premije

Član 18.

- (1) Ugovarač osiguranja ima pravo da traži smanjenje sume osiguranja ako stvarna vrednost osiguranog useva, odnosno ploda, iste vrste bude manja od sume osiguranja i ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj.
- (2) Srazmerno smanjenju sume osiguranja iz prethodnog stava smanjuje se i premija osiguranja za vreme od dana prijema pisanog zahteva osiguravaču za smanjenje sume osiguranja pa do isteka trajanja osiguranja.
- (3) Ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva povećanje sume osiguranja ako se tokom trajanja osiguranja poveća stvarna vrednost osiguranog useva ili ploda i ako u međuvremenu nije nastao osigurani slučaj.
- (4) Srazmerno povećanju sume osiguranja iz prethodnog stava povećava se i premija osiguranja.
- (5) Smanjenje sume osiguranja i premije iz stavova (1) i (2) ovog člana ugovarač osiguranja može pisanim putem da zahteva do početka žetve, odnosno berbe, tog useva ili ploda na parcelama za koje se traži smanjenje.
- (6) Ako neki od osiguranih useva uopšte nije zasejan, odnosno zasađen, pa osiguravač nije snosio nikakav rizik, ugovarač osiguranja za taj usev ne plaća premiju osiguranja.
- (7) Ugovarač osiguranja može pisanim putem podneti zahtev za otpis ili povraćaj premije iz prethodnog stava do početka optimalnog agrotehničkog roka za žetvu, odnosno berbu, za osigurani usev, odnosno plod.
- (8) Ako je osigurani usev ili plod za vreme trajanja osiguranja uništen štetnim događajem koji nije obuhvaćen osiguranjem, premija se smanjuje srazmerno vremenu od dana uništenja useva pa do dana kada bi prestala obaveza osiguravača za snošenje rizika.
- (9) Ako osigurani usev ili plod bude uništen pre početka obaveze osiguravača za isplatu naknade iz osiguranja, ugovarač osiguranja za taj usev ne plaća premiju osiguranja.
- (10) Ugovarač osiguranja može podneti pisani zahtev za smanjenje ili otpis premije iz prethodna dva stava najkasnije u roku od 15 dana, računajući od dana uništenja useva ili plodova.

Nedeljivost premije

Član 19.

- (1) Premija iz Tarife premije važi za jedan period osiguranja, tj. za vreme od zaključenja osiguranja do ubiranja useva ili ploda, ukoliko Posebnim uslovima to nije drugačije određeno, ali najviše godinu dana.
- (2) Utvrđena premija osiguranja ne može se smanjiti zbog skraćivanja roka trajanja osiguranja, osim u slučajevima iz člana 18. ovih uslova.
- (3) Ako je usev ili plod istovremeno osiguran od više rizika, a tokom trajanja osiguranja je došlo do ostvarenja nekog od osiguranih rizika, osiguravač zadržava celokupnu premiju za sve rizike.

Član 19a

- (1) Ukoliko u periodu od 30 (trideset) dana od dana početka osiguranja dođe do promene predmeta osiguranja na istoj parceli na kojoj je prilikom zaključenja ugovora o osiguranju prijavljen drugi predmet osiguranja, ugovarač osiguranja/osiguraničnik je dužan da osiguravaču odmah i bez odlaganja prijavi promenu predmeta osiguranja pisanim putem u skladu sa članom 8. ovih uslova.
- (2) Ukoliko Osiguravač ne prihvati promenu predmeta osiguranja, može raskinuti ugovor o osiguranju i o tome u pisanoj formi obavestiti ugovarača osiguranja najkasnije u roku od 8 (osam) dana. Osiguravač zadržava pravo da u roku od 8 (osam) dana nakon prijema obaveštenja o promeni predmeta osiguranja izvrši ponovnu procenu rizika i sačini novi obračun premije za novi predmet osiguranja. Ukoliko ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije osiguranja u roku od 14 (četnaest) dana od dana prijema predloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu.
- (3) Ukoliko ugovarač osiguranja ne prijavi navedenu promenu najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana početka perioda osiguranja, a osiguravač za to sazna, osiguravač će raskinuti ugovor o osiguranju (polisu) i o tome obavestiti ugovarača osiguranja u roku od 8 (osam) dana od dana saznanja, a najdalje u roku od mesec dana od kada je ma na koji način doznao za promenu predmeta osiguranja. U slučaju raskida ugovora o osiguranja (polise) u skladu sa ovim članom, osiguravač ima pravo da zadrži, odnosno naplati, deo obračunate premije osiguranja za period do prestanka ugovora o osiguranju (polise).

Pregled stanja osiguranih useva i plodova

Član 20.

- (1) Osiguravač ima pravo da u toku trajanja osiguranja vrši pregled osiguranih useva i plodova radi utvrđivanja stanja u vezi sa obavezama koje proističu iz zaključenog ugovora o osiguranju.
- (2) Pregled i utvrđivanje stanja osiguranih useva i plodova vrši osiguravač u prisustvu osiguraničnika.
- (3) Po izvršenom pregledu osiguranih useva i plodova sastavlja se zapisnik o utvrđenom stanju.

Obaveza osiguraničnika kada nastane osigurani slučaj

Član 21.

Kada nastane osigurani slučaj na osnovu koga se traži naknada, osiguraničnik je dužan da postupi prema sledećem:

1. Da odmah, a najkasnije u roku od tri dana po saznanju, prijavi osiguravaču da je nastao osigurani slučaj.
2. Ako je prijava učinjena usmeno ili telefonom, mora se odmah, a najkasnije u roku od tri dana, potvrditi pisanim putem.
3. U prijavi o nastalom osiguranom slučaju treba navesti dan i čas nastanka, na kojim je usevima, odnosno plodovima, i površinama nastala šteta, i to po vrstama useva i parcelama.
4. U slučaju da usevi, odnosno plodovi, budu oštećeni za vreme žetve (berbe), osiguraničnik je dužan da i pre procene štete izvrši žetvu (berbu) radi sprečavanja daljeg povećanja štete.

5. Kada se oštećeni usev ili plod mora požnjati ili obrati a procena štete još nije izvršena, osiguranik je dužan da ostavi kontrolne uzorke na donjem, srednjem i gornjem delu parcele dijagonalno, od po najmanje 10 m² oštećenog useva, odnosno ploda nedirnuto, a kod vinograda najmanje 10 čokota i kod voćnjaka nekoliko stabala neobrano na donjem, srednjem i gornjem delu vinograda, odnosno voćnjaka u dijagonali, koji će poslužiti kao osnova za procenu štete; kod kultura kod kojih se žetva (berba) vrši mašinski (kombajniranjem), osiguranik mora da ostavi kontrolne uzorke u vidu traka.
6. Osiguranik je dužan da osiguravaču pruži sve podatke i dokaze kojima raspolaže a neophodni su za utvrđivanje uzorka, obima i visine štete.

Utvrđivanje i procena štete

Član 22.

- (1) Po prijemu prijave o nastalom osiguranom slučaju osiguravač je dužan pristupiti utvrđivanju i proceni štete. Utvrđivanje i procenu štete vrši poljoprivredni stručnjak osiguravača. Proceni štete može prisustvovati osiguranik ili njegov predstavnik radi pružanja potrebnih podataka za utvrđivanje osnova i visine štete.
- (2) Procena može biti prethodna (pretprocena) i konačna:
 1. Kada je procena prethodna (pretprocena), ne utvrđuje se konačna visina štete, već se samo utvrđuje stanje useva i plodova, priroda oštećenja i drugi elementi koji su od važnosti za konačno utvrđivanje, odnosno procenu štete. Ako je oštećenje neznatno i kada se sa sigurnošću može utvrditi da konačni procenat štete ne može biti veći od 5%, ukoliko nije drugačije ugovoreno, odmah se vrši konačna procena.
 2. Kod konačne procene štete utvrđuje se: da li su osigurani svi usevi, odnosno plodovi iste vrste, veličina oštećene parcele, koliki je procenat štete od nastalog osiguranog slučaja i koliki bi prinos bio da usevi, odnosno plodovi, nisu bili oštećeni osiguranim slučajem.
 3. Kada su usevi i plodovi oštećeni i dejstvom neke druge opasnosti koja osiguranjem nije obuhvaćena, utvrđuje se koliki je procenat oštećenja od te opasnosti i za visinu tog procenta smanjuje se visina prinosa koji bi se dobio da oštećenja od tih rizika uopšte nije bilo.
 4. Kod kultura koje se žanju ili beru dva ili više puta, ili imaju više otkosa, utvrđivanje i procena štete vrši se na osnovu broja branja, procenta oštećenja i prosečnog prinosa oštećenih branja. U ovom slučaju treba utvrditi koliko bi branja imao oštećeni usev, koja su branja oštećena, koliki je procenat oštećenja branja i koliki bi bio ukupan stvarni prinos oštećenih branja da nije došlo do oštećenja. Takođe treba utvrditi koliko je roda od oštećenog branja obrano pre nastalog oštećenja.
 5. Ako jedan isti usev ili plod bude oštećen više puta, procenat štete utvrđuje se prema stanju useva ili plodova posle poslednjeg oštećenja.
 6. Prilikom utvrđivanja površine pod oštećenim usevima i plodovima, dobijeni rezultat zaokružuje se kod hektara na 1 ar.

- (3) Po završenoj proceni, procenitelj osiguravača uručuje osiguraniku zapisnik o izvršenoj proceni štete, neposredno ili poštom.
- (4) U slučaju da se osiguranik ne složi sa rezultatima procene iz zapisnika, dužan je da svoje neslaganje sa procenom pisanim putem saopšti osiguravaču u roku od tri dana. Ukoliko osiguranik ne postupi tako, procena se smatra konačnom.
- (5) Kada je osiguranik pisanim putem izrazio neslaganje sa rezultatom procene iz zapisnika, pristupa se proceni štete u drugom stepenu. U tom slučaju osiguranik je dužan da u smislu člana 21. tačka 5. ovih uslova ostavi kontrolne parcele nedirnute u oštećenom stanju sve dok se ne izvrši procena štete u drugom stepenu. Ako osiguranik ne postupi tako, šteta će se obračunati prema prvobitnoj proceni.
- (6) Osiguravač ima pravo da vrši kontrolu izvršene procene prema stanju na licu mesta, a pre žetve (berbe).
- (7) Ako osiguranik ne prihvati utvrđeni kontrolni nalaz, koji odstupa od rezultata procene iz zapisnika, pristupa se proceni štete veštačenjem.

Procena štete veštačenjem

Član 23.

- (1) Procena štete veštačenjem u smislu člana 22. stav (4) ovih uslova vrši se na sledeći način:
 - 1) Svaka strana pisanim putem imenuje svog veštaka u roku od pet dana od dana izvršene procene, a u slučaju kada osiguranik ili njegov zastupnik nije prisustvovao proceni, u roku od tri dana od dana saopštenja rezultata procene.
 - 2) Pre početka veštačenja osiguravač i osiguranik biraju trećeg veštaka, kao posrednika, koji ne može biti iz redova lica u radnom odnosu sa osiguravačem ili osiguranikom.
 - 3) Za veštaka se mogu imenovati samo lica iz redova poljoprivrednih stručnjaka sa završenim poljoprivrednim fakultetom koja nisu učestvovala u prethodnoj proceni.
 - 4) Veštaci rade istovremeno i svoje nalaze u pisanoj formi predaju trećem veštaku – predsedniku. Ako nalazi veštaka međusobno odstupaju, predsednik odlučuje o spornim pitanjima u granicama nalaza oba veštaka.
- (2) Svaka strana snosi troškove svog veštaka. Troškove predsednika snose obe strane po pola.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 24.

- (1) Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se:
 - 1) od sume osiguranja – ako je vrednost oštećenog useva, odnosno ploda, jednaka sumi osiguranja ili veća od nje;
 - 2) od vrednosti oštećenog useva ili ploda – ako je ta vrednost manja od sume osiguranja.
- (2) Vrednost osiguranih useva, odnosno plodova, izračunava se tako što se od utvrđenog prinosa koji bi se postigao da nije bilo nikakvog oštećenja odbije smanjenje prinosa zbog eventualnog oštećenja opasnostima koje nisu obuhvaćene osiguranjem i tako dobijeni prinos obračunava se po tržišnim cenama, a za ugovorenu proizvodnju – po cenama ugovorenim sa organizatorom proizvodnje.

- (3) Za poljoprivredne kulture čije se cene ne formiraju na tržištu ili prema propisima, obračun se vrši po ugovorenim cenama u polisi.
- (4) Kada se vrednost prinosa obračunava po tržišnim cenama, merodavne su cene na veliko koje se formiraju na najbližem slobodnom tržištu posle žetve, odnosno berbe, i to u vreme kada su dovoz ili ponuda dotičnih poljoprivrednih proizvoda normalni.
- (5) Šteta na osiguranim usevima, odnosno plodovima do 5% ne nadoknađuje se, ukoliko nije drugačije ugovoreno.
- (6) Kada je šteta delimična, osiguraniku se na ime naknade isplaćuje:
- u slučajevima iz stava (1) tačka 1) ovog člana – od sume osiguranja,
 - u slučajevima iz stava (1) tačka 2) ovog člana – od vrednosti prinosa, onoliko procenata za koliko su procenata usevi, odnosno plodovi, oštećeni.
- (7) Kada je šteta potpuna, osiguraniku se na ime naknade isplaćuje:
- u slučajevima iz stava (1) tačka 1) ovog člana – iznos sume osiguranja umanjen za troškove proizvodnje koji se od nastanka štete do završetka žetve ili berbe neće ostvariti, uzimajući pri tom u obzir neophodne troškove za uklanjanje biljnih ostataka.
 - u slučajevima iz stava (1) tačka 2) ovog člana – iznos vrednosti prinosa umanjen za troškove proizvodnje koji se od nastanka štete do završetka žetve ili berbe neće ostvariti, uzimajući pri tom u obzir neophodne troškove za uklanjanje biljnih ostataka.
- (8) Šteta kod koje je vrednost ostatka prinosa manja od vrednosti neostvarenih troškova proizvodnje smatra se potpunom štetom u smislu stava (7) ovog člana, pa je osiguravač obavezan da isplati naknadu iz osiguranja u smislu stava (7) ovog člana.
- (9) Kada su usevi potpuno uništeni, a prema godišnjem dobu, vremenskim prilikama i prikladnosti zemljišta moguće je setvu ili sadnju izvršiti istom ili nekom drugom kulturom, osiguraniku se do utvrđivanja konačne naknade iz osiguranja isplaćuje njena akontacija u visini troškova presejavanja, i to najviše do 30% od sume osiguranja u slučaju presejavanja ili presađivanja istom kulturom, odnosno najviše do 50% u slučaju presejavanja ili presađivanja drugom kulturom.
- (10) Ako novozasejani, odnosno zasađeni, usev nije uopšte uspeo usled okolnosti na koje osiguranik nije mogao uticati, ili je delimično uspeo, naknada iz osiguranja će se utvrditi na sledeći način:
1. Ako usev uopšte nije uspeo, osiguraniku će se isplatiti razlika između ukupno utvrđenog iznosa naknade i isplaćenog iznosa akontacije.
 2. Ako je usev delimično uspeo, prvo će se utvrditi postignuta vrednost zasejane, odnosno zasađene kulture i ta vrednost dodati isplaćenom iznosu akontacije. Ako tako dobijeni iznos bude manji od vrednosti koju bi osigurana kultura imala da nije došlo do nastanka osiguranog slučaja, osiguraniku će se nadoknaditi razlika do te vrednosti.
- (11) Iznos troškova proizvodnje u smislu stava (7) ovog člana ne odbija se kada se vrši presejavanje, odnosno presađivanje, potpuno uništenih useva i plodova.
- (12) Ukoliko osiguranik ne izvrši presejavanje, odnosno presađivanje, u smislu stava (9) ovog člana, isplaćena akontacija smatraće se konačnom naknadom iz osnova osiguranja.
- (13) Visina naknade iz osiguranja može se ugovoriti i na drugi način u skladu sa odgovarajućim posebnim uslovima.
- (14) Osiguravač zadržava pravo da od naknade iz osiguranja odbije iznos ugovorene a nenaplaćene premije po svim polisama osiguranja useva i plodova ugovarača osiguranja/osiguranika.

Ugovoreni samoprdržaj (franšiza)

Član 25.

- (1) Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi jedan deo štete (ugovoreni samoprdržaj, franšiza) naknada će se, ako nastupi osigurani slučaj, utvrditi tako da na osiguranika pada deo štete u visini ugovorenog samoprdržaja.
- (2) Ako se posebno ugovori, franšiza iz stava (1) ovog člana može se ugovoriti kao integralna franšiza. Pri tome se pod pojmom integralne franšize podrazumeva ugovoreni procentualni iznos oštećenja. Ukoliko je procentualni iznos oštećenja nastao realizacijom osiguranog slučaja niži od ugovorenog procenta integralne franšize, osiguranik nema pravo na naknadu iz osiguranja. Ukoliko je procentualni iznos oštećenja nastao realizacijom osiguranog slučaja viši od ugovorenog procenta integralne franšize, osiguraniku se nadoknađuje šteta u celosti.
- (3) Ako se posebno ugovori, franšiza iz stava (1) ovog člana se može ugovoriti kao odbitna franšiza. Pri tome se pod pojmom odbitne franšize podrazumeva ugovoreni procentualni iznos oštećenja ili apsolutni (fiksni) novčani iznos. Nastankom osiguranog slučaja, a ako je ugovoren procentualni iznos odbitne franšize, naknada iz osiguranja se uvek umanjuje za ugovoreni procenat odbitne franšize. Nastankom osiguranog slučaja, a ako je ugovoren apsolutni (fiksni) iznos odbitne franšize, iznos naknade iz osiguranja uvek se umanjuje za ugovoreni iznos apsolutnog (fiksno) novčanog iznosa. U slučaju ugovorene apsolutne odbitne franšize, i ukoliko je nastankom osiguranog slučaja visina štete niža od ugovorenog iznosa apsolutne odbitne franšize, osiguranik nema pravo na naknadu iz osiguranja.
- (4) U skladu sa Tarifama premija za osiguranje useva i plodova osiguravač zadržava pravo ograničenja primene ugovorenog samoprdržaja na određene predmete osiguranja kao i određene opasnosti.

Primena ovih uslova

Član 26.

Ovi uslovi primenjuju se na osiguranje useva i plodova ukoliko Posebnim uslovima nije drugačije regulisano ili ukoliko primena Opštih uslova za osiguranje useva i plodova nije u celini ili delimično isključena Posebnim uslovima.

Na ugovor o osiguranju primenjuju se i ostale kogentne odredbe Zakona o obligacionim odnosima (Glava XXVII – Osiguranje), dok se dispozitivne odredbe primenjuju ukoliko pojedina pitanja na koja se odnose nisu drugačije regulisana ovim uslovima.

Početak primene: 15.4.2014. godine.